

Bijlage 5 - Algemene Uitkering (AU) gemeentefonds

Op 31 mei is de meicirculaire 2021 gepubliceerd door het ministerie van BZK.

Dit jaar is de meicirculaire in maart al voorafgegaan door een brief over het vierde compensatiepakket corona. De uitkomsten daarvan zijn verwerkt in de eerste kwartaalrapportage.

Met deze memo informeren wij u over de financiële uitkomst van de meicirculaire en ontwikkelingen voor Deventer. De belangrijkste onderwerpen zijn:

Wij informeren u over de financiële uitkomst en ontwikkelingen voor Deventer. Dit zijn;

- Neerwaartse aanpassing accessen 2022-2025
- Afrekening ruimte onder het plafond BCF over 2020
- Aanpassingen van de verdeelmaatstaven
- Loon- en prijscompensatie integratie-uitkeringen sociaal domein: participatie, beschermd wonen en voogdij/18+
- Incidentele compensatie extra kosten jeugdhulp
- Vooraankondigingen op aanvullende compensatie voor corona-effecten.

1. Financiële uitkomst

Veel ontwikkelingen in de meicirculaire hebben een budgettair neutraal effect op de algemene middelen. Bij wijzigingen in specifieke uitkeringen en taakmutaties worden toevoegingen of kortingen doorgegeven aan de betrokken programma's. Een deel van de effecten is niet budgettair neutraal en leidt tot een voor- of nadeel op de beschikbare algemene middelen.

Samenvatting mutaties

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal Niet neutrale mutaties meicirculaire 2021	1.136	1.103	41	-565	-876
Totaal Neutrale mutaties meicirculaire 2021	5.772	2.725	2.831	2.827	2.815
Totaal	6.908	3.828	2.872	2.262	1.939

De financiële uitkomst van de niet-budgettair neutrale mutaties in de meicirculaire 2021 is in de eerste jaren positief. Vanaf 2024 slaat het voordeel om in een nadeel, oplopend tot -€876.000 in 2025.

In de eerste jaren is er eenmalig voordeel door een eindafrekening van het BCF-plafond 2020 en een meerjarig voordeel door ontwikkelingen in de uitkeringsbasis. Het nadeel vanaf 2024 wordt voornamelijk verklaard door het meerjarig oplopend effect van de neerwaartse bijstelling van de accessen.

De neutrale mutaties betreffen onder meer de loon- en prijsindexatie van de integratie-uitkeringen sociaal domein, wijzigingen door de invoering van het woonplaatsbeginsel bij de verdeling van het budget voogdij/18+, aanpassingen in decentralisatie- en integratie-uitkeringen en een aantal taakmutaties. Belangrijkste taakmutatie betreft de jeugdzorg, waarvoor in de meicirculaire voor 2021 een eenmalige compensatie van €3.148.000 is opgenomen.

Hieronder wordt de samenstelling van de niet neutrale en neutrale mutaties gespecificeerd en toegelicht.

Toelichting niet neutrale mutaties op hoofdlijnen

De niet neutrale mutaties zijn toevoegingen of onttrekkingen in de algemene uitkering die direct van invloed zijn op het begrotingsresultaat. Dit betekent dat er meer of minder middelen zijn te besteden.

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Accresontwikkeling	0	-747	-1.490	-2.140	-2.325
Afrekening BCF plafond 2020	572	0	0	0	0
Bodembescherming (DU)	69	0	0	0	0
Handelsregister	-5	-5	0	0	0
Ontwikkeling uitkeringsbasis	1.320	2.347	2.431	2.436	2.229
Hoeveelheidsverschillen	-863	-1.033	-1.153	-1.077	-881
Bijstelling uitkeringsfactor 2021	-22	-213	-201	-191	-117
WOZ waarden en aanpassing rekentarieven	35	-36	-52	-66	-82
Corona steunpakket heroriëntatie zelfstandigen	30	0	0	0	0
Totaal niet neutrale mutaties AU	1.136	313	-465	-1.038	-1.176
Stelpost prijzen en lonen	0	790	506	473	300
Totaal	1.136	1.103	41	-565	-876

Accres

De accressen 2020 en 2021 zijn in de meicirculaire 2020 vastgeklikt op het niveau van de meicirculaire 2020 om rust en stabiliteit te creëren tijdens de corona-pandemie. Er vindt dus geen afrekening plaats. In de meicirculaire zijn de accressen vanaf 2022 bijgewerkt. Het CPB verwacht in het Centraal Economisch Plan (CEP) in de periode 2022-2025 lagere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen. Vanaf 2023 is het accres neerwaartse bijgesteld als gevolg van lagere rentelasten en lagere EU-afdrachten. Alle jaren vallen daardoor negatief uit ten opzichte van de bevroren stand meicirculaire 2020.

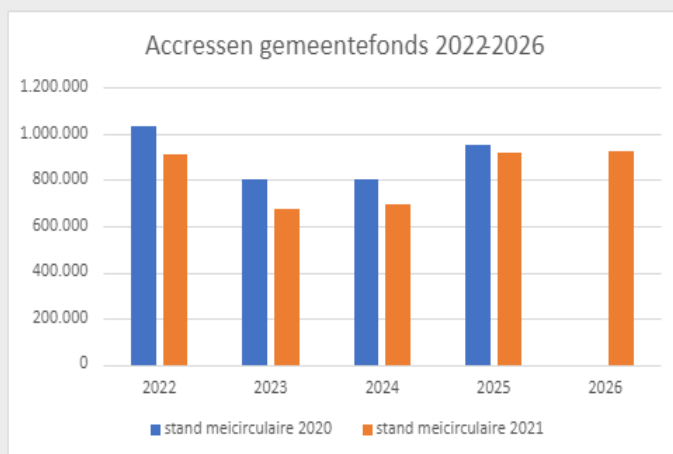
In 2022: - €126,5 miljoen

In 2023: - €127,4 miljoen

In 2024: - €111,3 miljoen

In 2025: - €30,7 miljoen

Deze bedragen zijn structureel en cumuleren dus in de meerjarenbegroting.

In de begroting is een stelpost opgenomen voor het opvangen van nadelen in het accres AU.

(bedragen x €1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Stelpost accres AU (dekking voor eenmalige nadelen)	0	750	750	750	750
Stelpost accres AU (dekking voor structurele nadelen)	0	900	1.200	1.500	1.800

Nu het accres neerwaarts is aangepast kan worden overwogen de stelpost te verlagen.

Voorstel is de stelpost accresen op dit moment niet in te zetten, maar de uitkomsten van de evaluatie van de normeringssystematiek af te wachten. Naar verwachting wordt dan duidelijker hoe het Rijk in de toekomst met accresen om zal gaan. Het nieuwe kabinet zal hierover besluiten.

Afwikkeling BCF-plafond 2020

De gezamenlijke declaraties van gemeenten zijn in 2020 €192,6 miljoen lager dan het BCF-plafond. Dit bedrag komt ten gunste van het gemeentefonds. In de septembercirculaire is nog uitgegaan van een onderschrijding van €96,6 miljoen. De afrekening wordt nu dus nog €96 miljoen gunstiger. Voor Deventer leidt dit tot een eenmalig voordeel van €572.000 in 2021 boven op de teruggave van €581.000 die al in 2020 als voorschot is ontvangen. Totaal afrekening 2020 komt daarmee op €1.153.000.

Binnen de richtlijn van de provinciale toezichthouder mag in de begroting maximaal een inkomststelpost worden opgenomen ter hoogte van de laatste afrekening. De afgelopen jaren hebben we steeds eenmalige voordelen BCF kunnen inboeken. Dit kwam omdat de aanspraken van de gemeenten op het BCF laag bleven. Het is echter niet de verwachting dat dit de komende jaren ook het beeld zal zijn. De lagere aanspraken van de gemeenten op het BCF werd met name veroorzaakt door het stil leggen van allerlei investeringen als gevolg van o.a. CO2 maatregelen en door de corona perikelen. De verwachting is dat in de komende jaren de uitgaven van gemeenten zullen stijgen en dat hierdoor de BTW aanspraken zullen stijgen.

Op dit moment wordt daarom voorgesteld geen inkomststelpost BCF op te nemen. In de septembercirculaire 2021 wordt de voorlopige raming over 2021 van het ministerie van BZK verwacht.

Ontwikkeling uitkeringsbasis en hoeveelheidsverschillen in maatstaven.

De uitkeringsbasis wordt bepaald door landelijke ontwikkelingen van aantallen inwoners, woonruimten, uitkeringsgerechtigden etcetera. Diverse landelijke aantallen zijn in de meicirculaire neerwaarts bijgesteld. Zo zijn de meerjarencijfers voor het aantal bijstandsontvangers sterk verlaagd omdat de corona-effecten minder groot zijn dan eerder verwacht. Nieuwe bevolkingsprognoses van het CPB zorgen vooral bij maatstaven over inwoners en jongeren voor lagere aantallen. Doordat het te verdelen bedrag niet daalt, heeft een daling van de aantallen het gevolg dat het maatstafgewicht (de uitkeringsfactor) voor alle gemeenten stijgt. De uitkeringsbasis neemt hierdoor toe met €1.320.000 in 2021 en circa €2.300.000 structureel vanaf 2022.

De geraamde aantallen voor verschillende maatstaven zijn ook in Deventer gedaald ten opzichte van eerdere ramingen, maar minder sterk dan in het landelijk beeld. Ook in Deventer betreft de belangrijkste daling het aantal bijstandsontvangers (waar wij de landelijke trend aanhouden) en het aantal jongeren onder 18 jaar. Ook het aantal ouders met langdurig psychisch medicijngebruik is neerwaarts bijgesteld. Tegenover het voordelig effect van de hogere uitkeringsbasis staat hierdoor een nadeel door lagere volumes van -€863.000 in 2021, toenemend tot -€1.153.000 in 2023 en dan weer dalend tot -€881.000 in 2025.

Afrondingsverschillen in de uitkeringsfactor leiden tot een verlaging van de Algemene Uitkering van -€22.000 in 2022 en circa -€200.000 vanaf 2022.

WOZ-waarden en aanpassing rekentarieven

De ontwikkeling van de WOZ-waarden leidt tot een voordeel van €35.000 in 2021. Vanaf 2022 leidt de ontwikkeling van de WOZ-waarden tot een nadeel van -€703,000 oplopend tot -€756.000 in 2025. Om de waarde­stijging te compenseren worden echter de rekentarieven aangepast. Per saldo resteert een nadeel van -€35.000 in 2022, dat oploopt tot -€82.000 in 2025. Bij de verwerking van deze meicirculaire waren de door het CBS vastgestelde WOZ-waarden nog niet beschikbaar. De WOZ-waarden 2021 zijn dus nog gebaseerd op de geraamde waarde-ontwikkeling in 2020

Steunpakket Corona, DU heroriëntatie zelfstandigen

Bij aankondiging van het tweede steunpakket corona in augustus 2020 is aangegeven dat gemeenten vanaf 1 januari 2021 ondersteuning bieden aan zelfstandig ondernemers die zich willen heroriënteren. Dat kan grotendeels vanuit de extra impulsen en budgetten voor crisisdienstverlening worden betaald. Voor aanvullend maatwerk is in 2021 incidenteel een bedrag toegevoegd. Deventer ontvangt daarvoor €30.000.

Stelposten prijzen en lonen en accressen.

In de begroting houden we rekening met prijs- en loonmutaties. Op basis van de meest actuele raming in het CEP van het CPB wordt de uitgaafstel­post verlaagd met -€790.000 in 2022, -€506.000 in 2023, -€473.000 in 2024 en -€300.000 in 2025. In de begrotingsrichtlijnen 2022 wordt nadere informatie gegeven over de hoogte van de diverse percentages.

Toelichting neutrale mutaties

De neutrale mutaties zijn het gevolg van (nieuwe) specifieke taakaanpassingen voor gemeenten waarvoor in de algemene uitkering budget wordt ontvangen of gekort. Door toepassing van de normeringssystematiek 'samen de trap op, samen de trap af' worden bedragen doorgegeven aan de diverse programma's en zijn daardoor budgetneutraal. Voor omvangrijke mutaties (jeugdzorg) en diverse nieuwe taken en decentralisatie-uitkeringen zal in de tweede kwartaalrapportage of een afzonderlijke B&W nota de bestemming op het programma nader worden aangegeven. Deze zijn in onderstaande staatjes gemarkeerd met een **.

(bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Taakmutaties	3.266	230	255	284	312
Decentralisatie en integratie uitkeringen	1.670	52	24	12	-2
Integratie uitkeringen Sociaal domein	836	2.442	2.553	2.531	2.504
Totaal neutrale mutaties AU	5.772	2.724	2.832	2.826	2.814

Toelichting taakmutaties

(bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Jeugdzorg: verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek **	1.639	0	0	0	0
Jeugdzorg: POH Jeugd GGZ**	72	0	0	0	0
Jeugdzorg: wachttijden specialistische jeugdzorg	1.437	0	0	0	0
Compensatieregeling en verrekening Voogdij 18+	46	-55	-56	-57	-58
Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening**	40	41	42	43	44
Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	22	23	23	24	24
Rijksvaccinatieprogramma informed consent	4	0	0	0	0
Handhaving energielabel C kantoren	8	8	8	9	9
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	0	31	32	32	33
Ketensysteem jeugd	-3	-3	-3	0	0
Kinderopvang toezicht en handhaving	0	2	2	2	2
Wet Open Overheid (structureel)**	0	83	106	129	154
Wet Open Overheid (incidenteel)**	0	99	100	102	104
Totaal taakmutaties	3.266	230	255	284	312

Eind april is een akkoord bereikt tussen VNG en rijksoverheid over een extra compensatie van €613 miljoen incidenteel in 2021, bovenop de €300 miljoen die eerder al verstrekt is. Van de extra compensatie zal €493 miljoen via het gemeentefonds lopen. De rest ad €120 miljoen via specifieke uitkeringen (zgn. SPUK's). Het gaat hierbij om uitbreiding van de crisiscapaciteit en het verbeteren van accommodaties. Deze compensaties worden verstrekt aan een beperkt aantal gemeenten of jeugdzorgregio's.

De compensatie via het gemeentefonds betreft:

- Vormgeven consultatiefunctie GGZ, tegengaan wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek en tegengaan verdringing van andere uitgaven bij gemeenten, € 1.639.000;
- Uitbreiden aantal praktijkondersteuners jeugdzorg, €72.000;
- Extra inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, € 1.437.000;
- Regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg. Dit laatste bedrag wordt in de komende septembercirculaire verwerkt.

Voor Deventer betekent dit voor 2021 op dit moment een compensatie van in totaal €3.148.000.

De compensatie via het gemeentefonds betreft:

- Vormgeven consultatiefunctie ggz, tegen gaan wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek en tegengaan verdringing van andere uitgaven bij gemeenten, € 1.639.000, -
- Uitbreiden aantal praktijkondersteuners jeugdzorg, € 72.000,-
- Extra inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, € 1.437.000, -
- Regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg. Dit laatste bedrag wordt in de komende septembercirculaire verwerkt.

Voor Deventer betekent dit voor 2021 op dit moment een compensatie van in totaal € 3.148.000, -

Compensatie en verrekening Voogdij/18+

In de decembercirculaire 2020 is aan 43 gemeenten compensatie toegekend op basis van de compensatieregeling voogdij en 18+. De totale omvang van de toegekende compensatie was lager dan het bedrag dat hiervoor binnen de integratie-uitkering was gereserveerd. Het resterende deel wordt in deze circulaire aan het objectieve verdeelmodel voor Jeugd toegevoegd. Deventer ontvangt daarvoor €46.000 in 2021.

Landelijke verschillen tussen de benodigde en beschikbare middelen voor de integratie-uitkering voogdij/18+ worden volgens het verdeelmodel over gemeenten verdeeld. Voor Deventer leidt dit vanaf 2022 tot een structurele verlaging van circa -€55.000.

Versterking gemeentelijke anti-discriminatievoorziening (**)

Vanaf 2021 wordt extra budget aan de algemene uitkering toegevoegd voor het uitbreiden van activiteiten van de antidiscriminatievoorzieningen (ADV). De ruimere budgetten zijn ook nodig om de door uitvoeringsorganisaties doorverwezen melders te kunnen bijstaan. Deventer ontvangt hiervoor structureel ruim €40.000.

Rijksvaccinatiecampagnes meningokokken en informed consent

Met ingang van 2021 wordt de uitvoering van vaccinatie tegen meningokokken overgedragen aan gemeenten. De daarmee gemoeide middelen zijn toegevoegd aan al eerder overgehevelde middelen voor uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma. Voor Deventer gaat het om structureel €22.000. Eenmalig is hieraan in 2021 een bedrag van €4.000 toegevoegd voor het inbouwen van de toestemmingsverklaring in de registratie van het rijksvaccinatieprogramma.

Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg

Vanaf 2022 zijn middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel prenataal huisbezoek dat naar verwachting op 1 januari 2022 in werking treedt. Gemeenten krijgen daarbij de taak een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie. De gemeenten moeten deze taak opdragen aan dezelfde organisatie die voor de gemeente de JGZ uitvoert. Voor Deventer gaat het om structureel €30.000.

Wet Open Overheid (**)

Deze initiatiefwet is op 26 januari 2021 door de Tweede Kamer aangenomen en beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. De Eerste kamer dient nog een besluit te nemen over de WOO. Bij instemming zal de wet een half jaar later in werking treden, vermoedelijk is dat in het eerste kwartaal 2022. De huidige Wet openbaarheid van bestuur (WOB) wordt dan ingetrokken. Vooruitlopend op de instemming met de WOO heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld om gemeenten te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van de wet. De incidentele middelen (voor Deventer circa €100.000 jaarlijks voor de periode 2022-2026) zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, opleiden van medewerkers en aanpassen van processen en organisatie. De structurele middelen (Deventer €83.000 in 2022, oplopend tot €154.000 in 2025) zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de WOO, het aanwijzen van een contactfunctionaris en beheer en onderhoud van systemen.

Integratie- en decentralisatie uitkeringen

(bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Faciliteitenbesluit opvangcentra (DU)	133	0	0	0	0
Koplopergemeenten cliëntondersteuning (DU)	400	0	0	0	0
Bodembescherming (DU)	439	0	0	0	0
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	-23	-9	-9	-9	-9
Suppletie-uitkering Bommenregeling	598	0	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	83	0	0	0	0
Inburgering (IU)	-18	62	34	22	9
Armoedebestrijding kinderen (DU)	0	-1	-1	-1	-1
Jeugdhulpkinderen in een AZC (DU)	9	0	0	0	0
Kerkenvisies (DU)**	50	0	0	0	0
Totaal	1.670	52	24	12	-2

Faciliteitenbesluit opvangcentra

Gemeenten waarin een opvangcentrum is gevestigd ontvangen jaarlijks een uitkering op grond van het faciliteitenbesluit opvangcentra van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. De uitkering dient ter compensatie voor personen die nog niet staan ingeschreven in de BRP en die dus niet meetellen in de aantallen voor de algemene uitkering. Voor Deventer is in 2021 €133.000 toegevoegd.

Koplopergemeenten cliëntondersteuning

Achttien gemeenten, waaronder Deventer zijn gestart als nieuwe koplopers in de doorontwikkeling van de onafhankelijke cliëntondersteuning voor de WMO. Deventer ontvangt daarvoor in 2021 een bijdrage van €400.000.

Bodembescherming

Rijk en 29 bevoegd gezag-gemeenten hebben in het najaar 2020 afspraken gemaakt over doelen en financiering van bodemopgaven in het jaar 2021. Er zijn onder meer afspraken over een apparaatskostenvergoeding en over de afronding van spoedsaneringen, met een daarbij vastgestelde verdeelsleutel. Het doel is de gevallen van ernstige bodemverontreiniging met onaanvaardbare humane of ecologische risico's of verspreidingsrisico's te saneren of de risico's te beheersen. Het jaar 2021 is een overbruggingsjaar naar nieuwe bestuurlijke afspraken over de bodemopgaven vanaf 2022, als vervolg op het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020. Deventer ontvangt in 2021 eenmalig €508.000. In de begroting was hiervoor een stelpost opgenomen van €439.000. Het verschil tussen de toekenning en de stelpost, €69.000, valt eenmalig vrij ten gunste van de algemene middelen.

Suppletie-uitkering Bommenregeling

Gemeenten kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de kosten voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede wereldoorlog. Deventer ontvangt in 2021 op basis van de ingediende aanvragen een uitkering van €598.000.

Maatschappelijke begeleiding statushouders

Deventer ontvangt in 2021 een bedrag van €83.000 voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden op basis van het betreffend aantal personen op peildatum 11 februari 2021.

Inburgering

De inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet is met een half jaar uitgesteld naar 1 januari 2022. De verstrekte compensatie voor uitvoeringskosten in de IU Inburgering voor 2021 wordt daarom verlaagd. Wel krijgen gemeenten compensatie voor het uitstel en voor de zogenaamde ondertussengroep (inburgeraars die nog inburgeringsplichtig zijn onder de wet inburgering 2013). Voor Deventer is het effect in 2021 -€18.000 nadeel in 2021, en €62.000, voordeel in 2022, aflopend tot €9.000 in 2025.

Decentralisatie-uitkeringen 2020

Voor 3 decentralisatie-uitkeringen zijn nog bedragen over 2020 aangepast. Het betreft maatschappelijke opvang en OGGZ (-€13.000), jeugdhulp kinderen in een AZC (€9.000) en Kerkenvisies** (€50.000).

Integratie-uitkeringen sociaal domein

(bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Beschermd wonen (IU)	347	620	752	763	762
Participatie (IU)					
- WSW	384	346	320	285	256
- Nieuwe Wajong	9	9	10	10	10
- Nieuwe begeleiding	22	25	28	30	33
Voogdij 18+	7	1.443	1.443	1.443	1.443
Totaal Sociaal domein	836	2.442	2.553	2.531	2.504

Beschermd wonen

De omvang van de integratie-uitkering Beschermd wonen stijgt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling met 1,6% vanaf 2021 (€347.000 structureel) en compensatie voor de volumeontwikkeling vanaf 2022.

In de komende septembercircular 2021 wordt nog een verrekening in het vooruitzicht gesteld omdat er meer cliënten zijn overgestapt naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ) en er dus meer budget overgeheveld moet worden. Besluitvorming over de invoering van het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen -voorzien vanaf 2023- is aan het nieuwe kabinet.

Participatie

De integratie-uitkering is verhoogd met de loon- en prijsindexatie 2,25 % vanaf 2021 voor Wsw, Nieuwe begeleiding en Nieuwe Wajong. Voor participatie wijzigen de bedragen per gemeente door actualisatie van de verdeling van de WSW-middelen. Deze is gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie (gemeten in standaard eenheden (SE) per betalende gemeente). De WSW-verdeling vanaf 2021 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal SE in 2020 en de blijfkansen voor de jaren 2021 en verder. De verhoogde uitkering WSW wordt volledig verrekend met Konnected.

Daarnaast is sprake van wijzigingen in de verdeling van de bedragen per gemeente door aanpassing van de drempelbedragen in de verdeling van de middelen nieuw begeleiding.

De voorgenomen overheveling van het budget voor de nieuwe doelgroepen Participatiewet (excl. beschut werk) naar de algemene uitkering wordt uitgesteld naar 2023. Dit in navolging van het uitstel van de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds, waarin met deze overheveling rekening wordt gehouden

Voogdij/ 18+

Over 2021 wordt een loon- en prijsindex toegekend van 2%. (€74.000). De integratie-uitkering Voogdij/18+ (onderdeel van het Jeugdbudget) wordt vanaf 1 januari 2022 verdeeld op basis van het nieuwe woonplaatsbeginsel. Met het nieuwe woonplaatsbeginsel verschuift de verantwoordelijkheid voor de zorg landelijk van naar inschatting zo'n 20.000 kinderen naar een andere gemeente. Op basis van een simulatie van het CBS (hoeveel jeugdigen verschuiven van en naar gemeenten) heeft het Rijk de budgetten herverdeeld. Volgens deze simulatie zullen in Deventer de kosten (en daarmee het budget) in 2022 met €1,4 miljoen toenemen. Overigens geeft de simulatie een indicatie van de kostenverschuiving. We weten pas of het extra budget toereikend is als exact bekend is welke jeugdigen (met welke jeugdzorgkosten) van en naar onze gemeente verschuiven.

2. Ontwikkelingen

Jeugdzorg

In de meicirculaire is voor 2021 incidentele compensatie opgenomen voor de extra kosten jeugdhulp (landelijk €0,613 miljard). Na publicatie van de meicirculaire zijn op 2 juni door het kabinet en VNG-afspraken gemaakt over een aanzienlijk hogere compensatie in 2022 (totaal €1,314 miljard bovenop de eerder toegezegde €0,3 miljard).

Komende weken vindt tussen Rijk en gemeenten besluitvorming plaats over de wijze van uitkeren en de verdeling van de €1.314 miljoen. Vervolgens zullen de fondsbeheerders of de staatsecretaris van VWS vooruitlopend op de Miljoenennota 2022 de Tweede Kamer en de gemeenten informeren over de wijze van uitkeren en een indicatieve verdeling. Besluitvorming over structurele compensatie wordt overgelaten aan een nieuw kabinet.

Compensatie Corona

In de meicirculaire worden aankondigingen gedaan van aanvullende compensatie voor effecten van de corona-pandemie.

- Het kabinet hevelt de voor lokale cultuur en buurt en dorpshuizen gereserveerde €60 miljoen over naar het gemeentefonds ter compensatie van de extra uitgaven. Indicatief is hiervoor voor Deventer respectievelijk €326.000 en €62.000 gereserveerd. In de septembercirculaire zal de definitieve verdeling bekend worden gemaakt.
- Voor het derde kwartaal 2021 reserveert het kabinet €51,5 miljoen voor instandhouding van regionale en lokale culturele infrastructuur en compensatie voor de inkomstenderving van medeoverheden door onder andere het kwijtschelden van huren. Er is nog niet aangegeven hoe en wanneer deze middelen worden verdeeld.
- Gemeenten ontvangen van het Rijk compensatie voor de gederfde inkomsten van 2020 op basis van het verschil tussen begroting en jaarrekening voor in ieder geval toeristenbelasting, parkeerbelasting, terrasprecario en reclamebelasting, markt- en havengelden, evenementenleges en kwijtschelding/oninbaar verklaren van lokale heffingen als gevolg van corona. De inkomstenderving zal door het Rijk in kaart worden gebracht en ter verificatie aan gemeenten worden voorgelegd. Streven is dat de compensatie in het najaar bekend is en in december 2021 wordt uitgekeerd. Het kabinet heeft besloten de reële compensatie voor inkomstenderving over 2021 over het gehele kalenderjaar te bezien.
- In de voorjaarsnota 2021 heeft het kabinet een indicatieve raming voor meerkosten WMO 2015 en Jeugdwet opgenomen van €141 miljoen voor meerkosten in 2021. De raming wordt in de najaarsnota geactualiseerd. Op basis daarvan wordt de omvang van de compensatie vastgesteld en bij decembercirculaire 2021 uitgekeerd aan gemeenten.
- De gemeenten die bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 meededen aan het experiment centraal tellen, ontvangen in de septembercirculaire een bijdrage van de in totaal €0,5 miljoen voor meerkosten gerelateerd aan COVID-19.

Herijking verdeling gemeentefonds

De fondsbeheerders hebben op 2 februari 2021 de voorlopige resultaten van het nieuwe verdeelstelsel bekend gemaakt. 200 gemeenten gingen er vooruit, 150 gemeenten op achteruit. Tegelijk is de Raad voor het Openbaar Bestuur om advies gevraagd. Die heeft 26 maart 2021 een tussenbericht met kritische vragen en opmerkingen uitgebracht. Het ging onder andere over de uitlegbaarheid van de herverdeeeffecten, met name in het sociaal domein. Dat was voor de fondsbeheerders aanleiding het voorstel opnieuw te bezien. Onder andere wordt een maatstaf vervangen voor het verklaren van gemeentelijke kosten door de gezondheidssituatie van de inwoners.

Begin juli wordt een aangepast voorstel verwacht, waarbij ook een actualisatie is voorzien van het kostenniveau 2017 naar 2019. Na ontvangst en weging van het definitieve advies van de ROB start de VNG-consultatie bij gemeenten. Die zal waarschijnlijk voortduren tot september 2020. Een nieuw kabinet zal een besluit moeten nemen over het nieuwe verdeelstelsel. Inwerkingtreding is voorzien per 1-1-2023. De publicatie van definitieve resultaten is uiterlijk in de meicirculaire 2022.

Evaluatie normeringssystematiek

De normeringsmethodiek is de systematiek “samen de trap op en trap af”, waarbij de ontwikkeling van het gemeentefonds is gekoppeld aan de rijksuitgaven. Momenteel wordt advies gevraagd bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) over de toekomst van deze methodiek. Het advies zal de komende weken worden gepubliceerd. Het nieuw kabinet zal besluiten hoe hiermee om te gaan.

Opschalingskorting

In de septembercirculaire 2020 is de oploop van de opschalingskorting voor 2020 en 2021 incidenteel geschrapt, als maatregel ter compensatie van coronaeffecten. De oploop van 2022 tot en met het laatste jaar 2025 is op basis van eerdere besluiten structureel in de Deventer begroting verwerkt.

In de meicirculaire is geen nader bericht gegeven over het al dan niet schrappen van de verdere oploop vanaf 2022. Dat besluit wordt overgelaten aan een nieuw kabinet.

3. Verwerking uitkomst

De uitkomsten van de meicirculaire 2021 worden voor 2021 verwerkt in de tweede kwartaalrapportage. Effecten vanaf 2022 worden betrokken bij het opstellen van de begroting 2022 – 2025.